

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/61064
21 Mayıs 2015

Sayı : 64272063- 610- 1381
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-61064)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 25.02.2015 tarihli ve 43452547-120.00-216981 sayılı yazısı.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Nursel AYDOĞAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/61064 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

Ek : Önerge Cevabı (2 Sayfa)

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Fransız NV TURKSE PERENCO adlı petrol arama şirketinin petrol arama ve çıkarma çalışmaları Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Alçık köyünün ekolojisine ciddi zararlar vermiş, köylülerin tarımsal faaliyetlerini durma noktasına getirmiştir. Söz konusu duruma bağlı olarak 2014 yılı Kasım ayında Fransız NV TURKSE PERENCO firması hakkında köylülerin arazilerini işgal ederek 20'ye yakın kuyudan petrol çıkarması ile ilgili köylülerin başlattığı hukuk mücadelesi sonucunda Diyarbakır 1. İdare Bölge Mahkemesi, "yürütmeyi durdurma" kararı vermiştir. Ancak şahsıma ulaştırılan bilgiler ve arazi sahipleri ile yapmış olduğum görüşmelerde NV TURKSE PERENCO firmasının tüm bu durdurma kararma rağmen jandarmalar eşliğinde petrol arama çalışmalarına devam edildiği belirtilmiştir. Son olarak 6 Şubat 2014 tarihinde izinsiz biçimde petrol araması yapıldığı belirtilen arazi sahiplerinden Kasım Çetinkaya Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığından almış olduğu mahkeme kararı ile şirketin yasadışı biçimde petrol araması yaptığı yere giderek bu duruma itiraz etmiş ve petrol arama çalışmalarının bir an önce durdurulmasını istemiştir.

Yine bu durumun yanı sıra Görüşmede bulunduğum Kasım Çetinkaya, yaptığı tüm itirazlara rağmen şirket yetkililerinin, Enerji Bakanlığı'nın onayı ile petrol arama çalışmalarına devam edildiğine dair kendisine bilgi verildiğini belirtmiştir.

- Alçık Köyü ve çevresinde bulunan petrol kuyularının neden olduğu çevresel zararlardan ve sağlık sorunlarından dolayı faaliyetlerine yönelik Diyarbakır 1. İdare Bölge Mahkemesi'nin şirket hakkında "Yürütmenin Durdurma" kararı vermiştir. Ancak bu karara rağmen şirketin Diyarbakır Valiliği emri ile İlçe Jandarma Karakolu gözetiminde petrol arama faaliyetlerine devam ettiği yönündeki iddialar doğru mudur? Doğru ise hukuk dışı bu duruma ilişkin bir soruşturma başlatılacak mıdır? Şuana kadar herhangi bir soruşturma başlatılmamış ise gerekçesi nedir?

- NV TURKSE PERENCO adlı Fransız şirketin petrol arama çalışmaları Diyarbakır 1. İdare Bölge Mahkemesi'nin vermiş olduğu yürütmeyi durdurma kararma rağmen Bakanlığınızın izniyle devam ettiği iddiaları doğru mudur? Doğru değil ise söz konusu şirketin yasa dışı biçimde petrol araması yaptığına ilişkin Bakanlığınızın bilgisi bulunmakta mıdır?

- Bakanlığınızca NV TURKSE PERENCO adlı şirketin yasa dışı biçimde petrol arama faaliyetini kolaylaştırmak amacıyla Diyarbakır Valiliği'ne resmi bir yazı gönderilmiş midir?

- Alçık Köyü sakinlerinin petrol arama faaliyetleri sırasında tarımsal faaliyetlerinden kaynaklı zararlarının tazminine ve mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin Bakanlığınızca şuana kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmamış ise gerekçesi nedir? Söz konusu zararların tazminine ilişkin bir çalışma yapılacak mıdır?

- Arazi sahibi Kasım Çetinkaya adına, Fransız petrol arama şirketinin kendileri ile bir anlaşma yapmadan arazilerinde petrol araması yapıldığına dair Bakanlığınıza gelen bir şikâyet olmuş mudur? Herhangi bir şikâyet var ise Bakanlık olarak söz konusu şikâyete ilişkin hukuki bir işlem başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise bu hukuki işlem hangi aşamadadır?

- 1959 yılından bu yana Türkiye'de petrol arama faaliyetleri yürüten NV TURKSE PERENCO adlı şirkete ilişkin, petrol arama faaliyetlerinden dolayı Bakanlığınıza iletilmiş olan şikâyet sayısı nedir? Söz konusu şikâyetlerin şu ana kadar kaç hakkında hukuki işlem başlatılmıştır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Diyarbakır 1. Bölge İdare Mahkemesi tarafından verilen karar; şirketin başvurusu üzerine Diyarbakır 3. Asliye Hukuk Mahkemesince 22.07.2014 tarihinde alınan Acele Kamulaştırma Kararının Yürütülmesinin Durdurulmasına ilişkin olup şirketin sahip olduğu işletme ruhsatında Türk Petrol Kanunu'nda tadat edilmiş olan hak ve yükümlülükler gereği yerine getirilmesi zorunlu olan arama ve üretim faaliyetlerinin durdurulmasını kapsamamaktadır. Buna ilişkin bir mahkeme kararı da bulunmamaktadır. Türk Petrol Kanunu'nun 8 inci maddesinin üçüncü

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN NURSEL AYDOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/61064)**

fıkrası "...mücbir sebepler dışında programa uygun olarak üretime başlanması ve faaliyette bulunulması esastır. Aksi takdirde 24 üncü maddede öngörülen idari yaptırımlar uygulanır." hükmünü amirdir. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere şirketin ruhsatında yapmış olduğu arama ve üretim faaliyeti yasal zorunluluktan kaynaklanmaktadır.

10.08.2011 tarihinde şirket aleyhine çevre kirliliğinden bahisle müdahalenin menni ve el atmanın önlenmesi için Diyarbakır 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açılmış olup, Mahkemenin 08.03.2012 tarihli nihai kararında davalı tarafından gerçekleştirilen müdahaleye davacıların dosyaya sundukları belgeler itibarıyla rızaları bulunduğu açık olduğundan ve dava şartı bulunmadığından usulden reddine karar verilmiştir.

Yukarıda bahsedilen mahkeme kararından da anlaşılacağı üzere şirketin arazi maliklerinin parselleri üzerindeki müdahalesi ve faaliyetleri arazi sahiplerinin rızası doğrultusunda hukuka uygun bir şekilde devam etmiştir. Öte yandan Türk Petrol Kanunu'nun 22 nci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında petrol hakkı sahipleri ruhsatlarında gerçekleştirdikleri petrol işlemlerinden dolayı çevre ve yöre halkına zarar vermeyecek şekilde gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmış ve petrol işlemleri sırasında doğabilecek zarar ve ziyanı karşılamak üzere teminat vermeleri düzenlenmiştir.

Konuyla ilgili uygulamaya ilişkin Türk Petrol Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; "Petrol hakkı sahibi, üzerinde işlem yaptığı arazinin maliki veya zilyedi bulunan kişiye, araziye, o yerdeki tesislere verdiği zararı ve bu kişinin mahrum kaldığı ürün bedelini veya işletme kazancını tam olarak tazmin etmekle ve ödemekle mükelleftir. Söz konusu zararın, petrol hakkı sahibinin Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ndeki zarar ziyan teminatından karşılanabilmesi için mahkemeden kesinleşmiş kararın ibraz edilmesi gerekir. Varsa bakiye zarar petrol hakkı sahibi tarafından karşılanır." şeklinde düzenlenmiştir.

Bu düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere arazi sahiplerinin Bakanlığımıza bu konuda mahkemeden kesinleşmiş bir karar getirmeleri gerekmektedir. Kesinleşmiş bir Mahkeme kararının Bakanlığımıza ibraz edilmesi halinde mevzuat doğrultusunda gerekli işlemler yapılacaktır.

Bahse konu şirketin Diyarbakır ili, Sur ilçesi, Alçık köyünü de içeren, ARİ/NTP/880 hak sıra numaralı işletme ruhsatı içerisinde yer alan arazi sahibi ve diğer malikler adına Bakanlığımıza 01.12.2014 ve 08.12.2014 tarihli iki adet başvuru yapılmıştır. Söz konusu şirketin hak sahibi olduğu tüm ruhsatlarla ilgili bu güne kadar Bakanlığımıza 6 farklı konuda başvuruda bulunulmuştur. Söz konusu başvuru konularından biri muhtelif zamanlarda dört defa yapılmış olup aynı mahiyettedir.